

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Investigación Cualitativa en Ciencias da Saúde	Código	653862310s	
Titulación	Máster Universitario en Asistencia e Investigación Sanitaria (semipresencial)			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Movilla Fernandez, María Jesus	Correo electrónico	maria.jesus.movilla@udc.es	
Profesorado	Movilla Fernandez, Maria Jesus Rivas Quarneti, Natalia Yanaina	Correo electrónico	maria.jesus.movilla@udc.es natalia.rivas.quarneti@udc.es	
Web				
Descrición xeral	O/A estudante poderá aplicar os coñecementos adquiridos en esta materia para deseñar proxectos de investigación cualitativa no eido de ciencias da saúde			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Adquirir la capacidad para elegir y aplicar las metodologías de investigación más adecuadas a la investigación planteada
A2	Desarrollar la capacidad para el diseño experimental y el completo desarrollo de proyectos de investigación en el ámbito sanitario, desde la formulación de la hipótesis de investigación hasta la comunicación de los resultados
A3	Adquirir un sentido ético de la investigación sanitaria
A4	Obtener un sustrato teórico suficiente para comprender el entorno clínico de aplicación de las técnicas de investigación
A5	Adquirir el conocimiento de la realidad investigadora en un ámbito concreto de las ciencias de la salud
B1	Ser capaz de aplicar el método científico en la planificación y el desarrollo de la investigación sanitaria
B3	Adquirir el compromiso por la calidad del desarrollo de la actividad investigadora
B4	Desarrollar la capacidad de análisis y de síntesis
B7	Desarrollar la capacidad de establecer una relación de empatía con los sujetos implicados en el desarrollo de la actividad investigadora
B8	CB6 Poseer y comprender conocimientos que aporten una base u oportunidad de ser originales en el desarrollo y/o aplicación de ideas, a menudo en un contexto de investigación
B9	CB7 Que los estudiantes sepan aplicar los conocimientos adquiridos y su capacidad de resolución de problemas en entornos nuevos o poco conocidos dentro de contextos más amplios (o multidisciplinares) relacionados con su área de estudio
B10	CB8 Que los estudiantes sean capaces de integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios a partir de una información que, siendo incompleta o limitada, incluya reflexiones sobre las responsabilidades sociales y éticas vinculadas a la aplicación de sus conocimientos y juicios
C4	Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía respetuosa con la cultura democrática, los derechos humanos y la perspectiva de género
C8	Valorar la importancia que tiene la investigación, la innovación y el desarrollo tecnológico en el avance socioeconómico y cultural de la sociedad
C9	Tener la capacidad de gestionar tiempos y recursos: desarrollar planes, priorizar actividades, identificar las críticas, establecer plazos y cumplirlos

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Identificar e aplicar as características da investigación cualitativa no eido de ciencias da saúde	AI1 AI2 AI3 AI4 AI5	BI1 BI3 BI4 BI7 BI8	C14 C18
Recoñecer e deseñar unha investigación cualitativa	AI1 AI2 AI3 AI4 AI5	BI1 BI3 BI4 BI7 BI8 BI9 BI10	C14 C18 C19
Identificar e aplicar os diferentes marcos teóricos da investigación cualitativa	AI1 AI2 AI3 AI4 AI5	BI1 BI3 BI4 BI7 BI8 BI9 BI10	C14 C18 C19
Coñecer e utilizar técnicas cualitativas para xerar novo coñecemento no ámbito da saúde	AI1 AI2 AI3 AI4 AI5	BI1 BI3 BI4 BI7 BI8 BI9 BI10	C14 C18 C19
Comprender e aplicar o proceso de análise en investigación cualitativa	AI1 AI2 AI3 AI4 AI5	BI1 BI3 BI4 BI7 BI8 BI9 BI10	C14 C18 C19

Contidos	
Temas	Subtemas
I. Fundamentos epistemolóxicos da investigación cualitativa en ciencias da saúde	1.1. Maneiras de concebir a natureza do coñecemento e da realidade. 1.2. Formas de entender a natureza das relacións entre o investigador e o coñecemento que este xera. 1.3. Rasgos epistemolóxicos comúns en investigación cualitativa
II. Perspectivas comprensivas e explicativas da investigación cualitativa en ciencias da saúde	2.1. Interaccionismo simbólico como fundamento teórico da investigación cualitativa. 2.2. Hermenéutica. 2.3. Unha visión do humano dende a cultura: Etnografía. Fundamentada 2.4. Propostas para xerar coñecemento dende a acción: investigación-acción e investigación acción-participativa

III. Formulación e deseño dos procesos de investigación cualitativa en ciencias da saúde	3.1. Identificación do tema ou problema de investigación
	3.2. Exploración da literatura
	3.3. Mapeo e muestreo
	3.4. Dilemas metodolóxicos na recolección de datos
	3.5. Técnicas e instrumentos de recolección de datos
	3.6. Estratexias de análise

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Presentación oral	B1 B3 B4 B7 B8 B9 B10 C8 C9	1	2	3
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A4 A5 B3 B8 B10 C4 C8	15	30	45
Proba mixta	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B3 B4 B7 B8 B9 B10 C4 C8 C9	1	10	11
Aprendizaxe colaborativa	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B3 B4 B7 B8 B9 B10 C4 C8 C9	4	12	16
Atención personalizada		0		0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas ao estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto a preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Aprendizaxe colaborativa	ATENCIÓN PERSONALIZADA PARA O CONXUNTO DO ALUMNADO
Presentación oral	<p>A atención personalizada sirve para o seguimento da aprendizaxe de cada estudante por parte do profesorado.</p> <p>A través da titoría (presencial ou a distancia), o profesorado aborda a resolución de dúbidas e orienta ao estudo.</p> <p>A tal fin, o alumnado dispón dun horario oficial de titorías, que poderán realizarse de modo presencial ou a través dos medios institucionais da UDC de atención a distancia.</p> <p>ATENCIÓN PERSONALIZADA PARA O ALUMNADO CON DEDICACIÓN PARCIAL OU DIFICULTADES PARA CONCILIAR O ESTUDO COA VIDA FAMILIAR E/OU LABORAL</p> <p>A atención personalizada para o alumnado que, de modo xustificado, ten dificultades para conciliar o estudo coa vida familiar e/ou laboral, poderá realizarse:</p> <ul style="list-style-type: none">· Nas condicións establecidas para o conxunto do alumnado.· A demanda, previa solicitude por correo electrónico.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B3 B4 B7 B8 B9 B10 C4 C8 C9	Actividades grupais guiadas polo profesorado, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.	40
Presentación oral	B1 B3 B4 B7 B8 B9 B10 C8 C9	Exposición verbal por parte do estudiantado dos diferentes produtos obtidos a partir do traballo colaborativo desenvolto na materia	10
Proba mixta	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B3 B4 B7 B8 B9 B10 C4 C8 C9	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas.	50

Observacións avaliación

MATRICULA PARCIAL.

Os/As estudantes poderán solicitar DISPENSA ACADEMICA.

Os/as estudantes de matricula parcial deberán poñerse en contacto coa profesora coordinadora da materia ó inicio do curso.

Poderán realizar o mesmo proceso de avaliación que o descrito para a PRIMEIRA OPORTUNIDADE ou unha proba obxectiva final sendo necesario acadar 5 puntos para superar a materia.

SEGUNDA OPORTUNIDADE E OUTRAS.

Poderán realizar o mesmo proceso de avaliación que o descrito para a PRIMEIRA OPORTUNIDADE ou unha proba obxectiva final sendo necesario acadar 5 puntos para superar a materia.

OPORTUNIDADE ADIANTADA.

A avaliación consistirá en unha proba obxectiva sendo necesario acadar 5 puntos para superar a materia.

MATRICULA DE HONRA.

Poderá outorgarse ás puntuacións máis elevadas superiores a 9.

NON PRESENTADO.

A calificación de Non Presentado corresponderá ó/a estudante que non fixera a proba mixta e que non tivera alcanzado previamente a puntuación total de 5 nas outras actividades de avaliación.

PLAXIO

En caso de plaxio, aplicarase o seguinte:

Cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado/a con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario. **REALIZACIÓN FRAUDULENDA DAS PROBAS OU ACTIVIDADES DE AVALIACIÓN**

A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a perda do dereito á oportunidade na que se cometa a falta e respecto da materia na que se tivese cometido. Nas actas figurará un non presentado nesta oportunidade.

Fontes de información

Bibliografía básica

- José Ignacio Ruiz Olabuénaga (2012). Teoría y práctica de la investigación cualitativa. Deusto
- Angel Gordo López (2008). Estrategias y prácticas cualitativas de investigación social. Pearson. Prentice Hall
- Uwe Flick (2015). El diseño de la investigación cualitativa. Morata
- Miguel Angrosino (2012). Etnografía y observación participante en investigación cualitativa. Morata
- Graham Gibbs (2012). El análisis de datos cualitativos en investigación cualitativa. Morata
- Uwe Flick (2014). La gestión de la calidad en investigación cualitativa. Morata

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Uso docente do inglés: será conveniente que o alumnado teña un coñecemento básico de inglés para manexar material bibliográfico e/ou ler algún texto escrito nese idioma e, sobre todo, consultar en Internet distintas páxinas relacionadas coa materia da clase. Recoméndase que os estudantes teñan un grao de coñecemento de inglés correspondente ao nivel A2 de usuario básico, recollido no documento do Marco común europeo de referencia sobre coñecemento de idiomas

(http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/marco/cvc_mer.pdf)

Esta materia ten en conta as recomendacións de SOSTENIBILIDADE MEDIO AMBIENTE, PERSOA E IGUALDADE DE XENERO:

- A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia, realizarase a través da plataforma Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos.
- Teranse en conta os principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.
- Atendendo ás distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria nesta materia terase en conta a perspectiva de xénero velando pola non utilización dunha linguaxe sexista na aula, nos documentos desenvolvidos na materia e nas actividades docentes realizadas co alumnado.
- Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas dentro da aula, influíndo na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.
- Prestarase especial atención en detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas.
- Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria.
- Nesta materia, o profesorado, ten contraído o compromiso de aplicación da normativa da UDC ante situacións de plaxio.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías